

در شهرستان دشتی، عبابافی صنعت آبا و اجدادی است

هنری که هنوز نفس می‌کشد

دور در کشورهای خلیجی بازار بسیار پررونقی داشت؛ چون عمده این عباها در این کشورها خریداری می‌شدند ولی با شروع تحریم‌ها، بازار عرضه این عباها در بازارهای کشورهای عربی با محدودیت‌هایی مواجه شد؛ اما با همه این‌ها، همچنان این عباها به عراق و کویت صادر می‌شوند تا نقطه‌امیدی برای رونق دوباره بازار این دستباف‌های نفیس ایرانی در ورای مرزها وجود داشته باشد.

پیش از این عبابافی در روستاهای متعدد استان بوشهر نظیر تنگ ارم، بنار آزادگان، زیارت، درازی، بحیری، سعدآباد، بردخون، کردوان سفلی و علیا و حومه شهر اهرم رواج داشته؛ اما امروز فقط در سه روستای بحیری، کردوان علیا و کردوان سفلی تولید می‌شود؛ آن هم با ظرافت و کیفیت بالا، بی‌شک این روستاها نقش بسزایی در حفظ و احیای این هنر اجدادی ایفا می‌کنند تا جایی که روستای بحیری شهرستان دشتی به‌عنوان روستای عبابافی ایران ثبت ملی شده است.

در این راستا، یک احیاگر صنعت عبابافی در روستای بحیری می‌گوید: «عبابافی در این روستا حدود ۲۰ تا ۲۵۰ سال پیشینه دارد. البته در روزگاران گذشته این صنعت در اغلب روستاهای دشتی و استان رواج داشته ولی با تغییر سبک زندگی و پیش رفتن آن به سمت مدرنیته، عبابافی کم‌کم از رونق افتاده و اکنون فقط در سه روستای شهرستان دشتی به حیات خودش ادامه می‌دهد».

محمد فقیه ادامه می‌دهد: «این هنر به صورت سینه‌به‌سینه و نسل به نسل به امروز رسیده است ولی متأسفانه در روستای بحیری هم با مرگ عباباف‌های قدیمی این صنعت در معرض خطر فراموشی قرار گرفت. از این رو، با توجه به اهمیتی که این صنعت داشت، تصمیم گرفتیم به هر شکلی که شده مانع نابودی صنعت عبابافی در بحیری شویم، بنابراین با دایر کردن کارگاه‌های عبابافی و آموزش بافنده‌های جوان دوباره این هنر را زنده کردیم».

وی می‌افزاید: «در حال حاضر در این کارگاه‌ها ۳۶ بافنده خانم و دو بافنده آقا

به گفته معصومه خانم نخ عبابافی فقط از پشم شتر تولید می‌شود و پشم‌ها را هر سال در موسم بهار و همزمان با عید نوروز از شتردارانی که در روستاهای کره‌بند، سنا و روستاهای اطراف گناوه هستند، خریداری می‌کنند. پشم شتر در سال یک بار چیده می‌شود و آن هم همزمان با عید نوروز است.

این بانوی هنرمند در مورد اینکه چقدر زمان می‌برد تا نخ برای یک عبا ریسیده شود، می‌افزاید: «اگر فرد زبردست و فرزی باشد، معمولاً بین دو تا سه ماه ریسیدن نخ زمان می‌برد آن هم به صورت «قُل‌ور» (به گویش محلی است، به این صورت در دوکی که پشم را در مرحله اولیه ریسیدن پیچانده بود، در محله نهایی با پیچاندن پشم به یک سمت نخ رشته و به روی دوک دیگر پیچانده می‌شد)».

عبدی‌پور که بیش از نیمی از عمر خود را وقف نخ‌ریسی کرده، در مورد دشوارترین قسمت کارش می‌گوید: «سخت‌ترین بخش نخ‌ریسی جدا کردن موی شتر از پشمش است و دیگر سختی کارمان هم این است که چون مدام به صورت نشسته این کار را انجام می‌دهیم، گردن درد و کمردرد هم به دنبال دارد. نخ‌ریسی کار آسانی نیست؛ اما به آن علاقه دارم».

او در خصوص اینکه برای یک عبا چند دوک نخ استفاده می‌شود، یادآور می‌شود: «در مجموع برای هر عبا هفت دوک نخ برای طول (معادل یک کیلو) و برای عرض آن هم سه دوک و نیم نخ (نیم کیلو) استفاده می‌شود و عباهایی که با نخ‌های سفید و سیاه بافته می‌شوند، پرتعدادترین عبا به‌شمار می‌روند. البته در گذشته از عبا‌های این منطقه که نفیس و ظریف هستند، بیشتر استقبال می‌شد اما در سال‌های اخیر، بازار عبا کساد شده که امیدوارم دوباره روزهای پررونق این صنعت برگردد».

● ● ●

عباهای دستباف و تولید شده در منطقه دشتی استان بوشهر در روزگاری نه‌چندان

«عبابافی» از صنایع دستی شاخص و دیرینه استان بوشهر است. برخی می‌گویند این هنر -صنعت در استان بوشهر به درازای ۵۰۰ سال قدمت دارد و هنری است که به صورت اجدادی در روستاهای این دیار رواج داشته و با پشم شتر بافته می‌شود.

عباهایی که در بوشهر تولید می‌شود، بسیار نفیس و ظریف هستند که نخ آن‌ها را زنان روستایی می‌بافند و در اختیار عبا بافان قرار می‌دهند؛ زنانی که بدون هیچ پشتوانه‌ای و با حوصله به نخ‌ریسی مشغولند.

معصومه عبدی‌پور یکی از نخ‌ریس‌هایی است که در روستای کردوان علیا از توابع شهرستان دشتی زندگی می‌کند و بیش از ۳۲ سال است که به این پیشه مشغول است. او در این باره می‌گوید: «پدرم عبا باف بود و از کودکی با نخ و عبا در ارتباط بودم و به صورت سنتی نخ‌ریسی را از خانواده‌ام آموختم».